

2013. augusztus 7-én a munkaterületre kiérve észleltük, hogy a régészeti pozitív árokszakszakozokon kívül előző este folytatódott az árok beruházási mélységre való mélyítése, melynek következtében az S6 ároktól ÉNy-ra újabb régészeti jelenségeket dokumentáltunk. Elsőként egy nagyjából 3 m-es szakasz DK végénél kezdtük meg a gépi rábontást, ahol a kitermelt földben a sárga altalajtól eltérően barnás-fekete humuszt észleltünk. Az altalaj a beruházási mélységet elérve sem jelentkezett, a fekete humuszszerű betöltésben elvértve paticsrögöket figyeltünk meg, régészeti leletanyagot azonban nem tudtunk belőle gyűjteni. A jelenségről fényképeket készítettünk, a szelvényt bemértük, de azt nem sikerült meghatározni, hogy természetes vagy mesterséges jelenséggel állunk-e szemben. Ettől az anomáliától ÉNy-ra 2 újabb gödör (S14 és S15) került elő, feltjük a barnás talajban csak majdnem 3 m mélyen jelentkezett. Ezeket idő hiányában – és mivel a beruházás tovább már nem bolygatta őket – lefotóztuk, a feltok szélét bemértük.

Az urnasírokat a második nap végére teljesen feltártuk, dokumentáltuk (a dokumentáció során fotogrammetriát alkalmaztunk), majd a többé-kevésbé egész edényeket *in situ* kiemelve a múzeumba szállítottuk. Kibontásukra itt nyugodt körülmények között, 2013. augusztus 30–31-én került sor. A legtöbb sírban a – valószínűleg felnőttekhez tartozó – maradványokat egy-egy nagy méretű, bikónikus edénybe helyezték, amelyet egy tállal borítottak le. Az urnákba, rendszerint a hamvak tetejére, két esetben pedig az urnán kívülre 1-2 kis méretű bögrét, az urna mellé további mellékletként, ill. hamvvederként pedig kisebb korsót, tálát vagy törött, bikónikus edényt helyeztek. Két sírba (S12 és S13), a hamvak között felismerhető csontok alapján, gyermekeket temethettek, a maradványokat pedig egy bögre kíséretében egy-egy kis méretű tálba helyezték. A hamvak között viseleti elemek két esetben kerültek elő: az S1 sírban 0,5–1 cm-es kerámiagyöngyöket és egy bronzhuzalból tekercselt, nyitott gyűrűt (ún. *Noppenring*), az S7 sírban pedig egy bronzspirált találtunk.

KIRÁLY ÁGNES

138. Mezőcsát, Orosz-domb (KÖH 62752)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) B

A BORBAS (Borsod Region Bronze Age Settlements) Projekt keretében Prof. Kalis Joop Institut für Archäologische Wissenschaften, Goethe-Universität Frankfurt am Main nyugalmazott professzora pollen-mintavételezés céljából talajmintákat mélyített a lelőhelytől ÉNy-ra levő lefűződött patakmederben illetve a falu É-i végénél a még élő vízfolyás partján.

PUSZTAINÉ FISCHL KLÁRA

139. Mezőkövesd határa

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ő, R, Sza

A Mezőkövesd II. – kavics védőnevelő bányatelken (0264/15 hrsz.) bányászati tevékenység végzése c. beruházás örökségvédelmi hatástanulmányának készítése kapcsán 2013. március 4-én tartottunk terepbejárást. Ennek során az alábbi lelőhelyeken jártunk.

Gazdaszomorító (KÖH 16097): A Pusztai Tamás által 2000-ben már kutatott, ismert rézkori lelőhely kiterjedését pontosítottuk.

Halom-oldal 2. lh. (KÖH 90297): Egy további őskori és szarmata telepet határoltunk le Mezőkövesdtől D-re, légvonalban kb. 2 km-re, a Halom-oldal elnevezésű határrészben, amely egy É–D irányú dombháton húzódik.

L. HAJDÚ MELINDA

140. Miklósi, Belső-Pernec (KÖH 30410)

(Somogy megye) Ő, Kő

A Tabi kistérségekben a szélessávú optikai körzethálózat fejlesztéséhez készült előzetes régészeti dokumentáció részét képező terepbejárást 2013. június 18–20. között végezték el az MNM NÖK munkatársai. A vizsgálat a tervezett nyomvonal tengelyétől mintegy 50-50 m széles sávban történt, mely 8 régészeti lelőhelyet érintett. Ennek során hitelesíteni tudtuk a Miklósból Bedegkérre vezető dűlőúttól É-ra, a Pernec-patak jobb oldali teraszán fekvő nagy kiterjedésű, É–D-i irányú lelőhelyet. A területen kukorica- és napraforgótábla volt, melyben közepes megfigyelési körülmények között tudtunk terepet járni. A vizsgálható kukoricatábla vége a talajcsövezeti területet kísérő facsoportnál ért véget. A lelőhely folytatódik a facsoport után is a napraforgótáblában. Ezen a részen intenzívebb az őskori, a facsoporttól a dombháton felfelé vezető bejárat kukoricatáblában pedig a középkori leletanyag. Mostani eredményeink alapján úgy tűnik a lelőhely jóval nagyobb kiterjedésű D-i irányban, mint azt a korábbi adatok mutatták, és a földút mindkét oldalán jelentkezik.

Munkatársak: Faiszt Szabina, Nagy Mónika, Skriba Pál, Spolár Erika, Vágusz Anina technikusok.

TOKAI ZITA MÁRIA

141. Mindszent, Szegvári út, Szőlőpart (KÖH 17105)

(Csongrád megye) U, Sza, A

A Móra Ferenc Múzeum 2013. május 6–7-én a Mindszent 62. lelőhely területén családi ház építéséhez kapcsolódó földmunka során régészeti próbafeltárást végzett. A munkálatok folyamán a nyilvántartott régészeti lelőhely K-i szélénél egy 0,4 m szélességű, 0,8 m mélységű, összesen 30 m² felületű alapozási árkot ástak ki.

A bontási (humuszos) munka során az alapozási árok alján két különböző ponton embercsontok (koponyatöredékek) kerültek elő; az árok egyéb kiásott részein régészeti érintettséget nem tapasztaltunk. Feltártuk az árok alján felfedezett, valamint az árok falán túlnyúló emberi vázakat. A mellékletek (egy pár kiszombori típusú, nagy gömbös, ezüst fülbevaló, 1. sír) alapján mindkét női sír a kora avar kor végére keltezhető. Különlegesnek mondható a 2. sírből előkerült egyenlő szárú ólom mellkereszt. A sírok betöltéséből kis mennyiségben, másodlagos pozícióban középső újkőkori (a szakálhádi csoporthoz tartozó) és római kori (szarmata) kerámia került elő. Mivel a temető feltételezhetően a feltárástól nagyobb méretű (soros vagy szórványos), ezért a lelőhely kiterjedését K-i irányba enyhén bővítettük.

Munkatársak: Haraszi László, Szarka József régész, Füvesi István, Murinyi Attila régésztechnikusok.

BEDE ÁDÁM